

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

* Ο Αρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος θα πραγματοποιήσει στη Γενεύη τις προσεχείς ημέρες την πρώτη επίσημη επίσκεψη Προκαθημένου της Ελλαδικής Εκκλησίας

Μετέωρο βήμα προς το Συμβούλιο Εκκλησιών

Το χρονικό της συμμετοχής των Ορθοδόξων, οι
«δυτικίζοντες» αιρετικοί και το μέλλον του
θεσμού

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

ΓΕΝΕΥΗ, ΜΑΪΟΣ.

Ο Αρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος με τον γενικό γραμματέα του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών κ. Σάμουελ Κομπία κατά την πρόσφατη συνάντησή τους στην Αθήνα

Στις 23 Αυγούστου του 1948 οι εκπρόσωποι του Οικουμενικού Πατριαρχείου, της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Εκκλησίας της Κύπρου υπήρξαν οι μόνες Ορθόδοξες Εκκλησίες που υπέγραψαν στο Αμστερνταμ μαζί με τους αντιπροσώπους των προτεσταντικών Εκκλησιών την ιδρυτική διακήρυξη του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών (ΠΣΕ). Πενήντα δύο χρόνια μετά την ιστορική εκείνη στιγμή ο Αρχιεπίσκοπος κ. **Χριστόδουλος** πραγματοποιεί την πρώτη επίσημη επίσκεψη Προκαθημένου της Ελλαδικής Εκκλησίας στην έδρα του ΠΣΕ στη Γενεύη.

Πρόκειται ουσιαστικά για ένα μετέωρο βήμα, καθώς δεκάδες αρχιερείς, εκατοντάδες κληρικοί και πιστοί δεν διστάζουν να εκφράσουν δημόσια την αντίθεσή τους για τη συμμετοχή στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών. Και όμως, ως εκπρόσωποι της Εκκλησίας της Ελλάδος τις δεκαετίες '50, '60 και '70 συμμετείχαν στο Συμβούλιο κορυφαίοι θεολόγοι και νομικοί, εκπρόσωποι της διανοήσης της εποχής, όπως ο Αμίλκας Αλιβιζάτος, ο Παναγιώτης Μπρατσιώτης, ο Ιωάννης Καρμίρης, ο Βασίλειος Βέλλας, ο Βασίλειος Ιωαννίδης, ο Δημήτρης Μωραΐτης, ο Γεράσιμος Κονιδάρης, ο Παναγιώτης Τρεμπέλας, ο Μάρκος Σιώτης, ο Σάββας Αγουριδής, ο Νίκος Νησιώτης, ο Ιωάννης Καλογήρου αλλά και κληρικοί όπως ο τότε Αρχιμανδρίτης και σημερινός Αρχιεπίσκοπος Τιράνων κ. Αναστάσιος Γιαννουλάτος και ο τότε πανεπιστημιακός και σήμερα Μητροπολίτης Περγάμου του Οικουμενικού Πατριαρχείου κ. Ιωάννης Ζηζιούλας.

Πολλοί από τους κληρικούς και τους θεολόγους που συμμετείχαν στο Συμβούλιο κατηγορήθηκαν ως «δουτικίζοντες» ή «αιρετικοί», ανάμεσά τους ο Νίκος Νησιώτης, ο οποίος έπειτα από μια ιστορική εισήγησή του το 1961 στη Γενική Συνέλευση, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Νέο Δελχί, δέχθηκε τα πυρά των αυτοχαρακτηριζομένων ως οπαδών της παράδοσης και του αφαιρέθηκε το χρίσμα του εκπροσώπου της Εκκλησίας της Ελλάδος. Ο διαπρεπής όμως θεολόγος συνέχισε το έργο του για τον διάλογο μεταξύ των Εκκλησιών. Σε λίγες ώρες, σε μια κίνηση αποκατάστασής του ο Αρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος θα ανακοινώσει τη θεσμοθέτηση υποτροφίας για νέους θεολόγους στο Οικουμενικό Ινστιτούτο του Μποσέ της Ελβετίας, στο όνομα του Νίκου Νησιώτη, χρηματοδοτούμενη από την Εκκλησία της Ελλάδος.

Η πρώτη κρίση ανάμεσα στο Συμβούλιο και στην Εκκλησία της Ελλάδος σημειώθηκε το 1968. Μια απόφαση του Συμβουλίου κατά της δικτατορίας προκάλεσε την αντίδραση τού τότε Αρχιεπισκόπου *Ιερωνύμου Κοτσώνη*, ο οποίος έκανε λόγο για υπέρβαση του ρόλου των Εκκλησιών. Γρήγορα όμως το πρόβλημα ξεπεράστηκε καθώς ο ίδιος ο Ιερώνυμος Κοτσώνης, ως καθηγητής Πανεπιστημίου, συμμετείχε στο Συμβούλιο και γνώριζε ότι η Εκκλησία της Ελλάδος πρέπει να συμμετέχει στον παγκόσμιο διάλογο, ο οποίος στοχεύει κυρίως στη γνωριμία μεταξύ των διαφορετικών χριστιανικών εκκλησιών.

Στα χρόνια που μεσολάβησαν όλες οι Ορθόδοξες Εκκλησίες εντάχθηκαν στο Συμβούλιο, ορισμένες όμως από αυτές είτε αποχώρησαν για κάποιο χρονικό διάστημα είτε απείλησαν ότι θα αποχωρήσουν. Ανάμεσα σε αυτές και η Εκκλησία της Ελλάδος, εκπρόσωποι της οποίας, τις δεκαετίες του '80 και του '90, εξέφραζαν την έντονη αντίθεσή τους προς τις αποφάσεις του Συμβουλίου. Ο ίδιος ο Αρχιεπίσκοπος *Σεραφείμ* θεωρούσε ότι τέτοιου είδους οργανισμοί δεν προσέφεραν στην Εκκλησία. Έτσι η εκπροσώπηση της Εκκλησίας της Ελλάδος αφέθηκε σε συγκεκριμένους καθηγητές της θεολογικής σχολής, ορισμένοι εκ των οποίων εξέφραζαν άκρως συντηρητικές θέσεις, και σε ιεράρχες οι οποίοι στην πλειονότητά τους δεν μπορούσαν να παρακολουθήσουν τα κινήματα διαλόγου και διανόησης, τα οποία αναπτύσσονταν στον χριστιανισμό παγκοσμίως.

Σε μια εποχή όπου η Εκκλησία της Ελλάδος εξέδιδε και εκδίδει ανακοινωθέντα και εγκυκλίους, κηρύττει και διοργανώνει ημερίδες, ακόμη και για το μονοτονικό, οι ιερείς της και οι πιστοί ουδέποτε ενημερώθηκαν για τους στόχους του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών και για τον ρόλο που διαδραματίζουν οι Ορθόδοξες Εκκλησίες. Το πρώτο βήμα προσέγγισης της τελευταίας εικοσαετίας πραγματοποιήθηκε πέρυσι, όταν έπειτα από μεγάλη προσπάθεια του καθηγητή της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ κ. **Π. Βασιλειάδη** η Εκκλησία της Ελλάδος φιλοξένησε την παγκόσμια συνέλευση του τμήματος ιεραποστολής του ΠΣΕ. Οι ιεραπόστολοι όμως αντίκρισαν έξω από τις εγκαταστάσεις του Αγίου Ανδρέα τις γνωστές μαύρες σημαίες με το σύνθημα «Ορθοδοξία ή θάνατος», έμαθαν ότι οι διαμαρτυρούμενες (προτεσταντικές) Εκκλησίες για τους Έλληνες αποτελούν αίρεση και ότι οι διοργανωτές, όντας προ του διλήμματος του ανοίγματος προς τα έξω και του φόβου για τους εσωτερικούς κραδασμούς, δεν ενημέρωσαν το εκκλησιαστικό σώμα για τη συμμετοχή της Εκκλησίας της Ελλάδος στα διεθνή φόρα.

Ο στόχος του ταξιδιού

Ο κ. Χριστόδουλος με την επίσκεψή του στη Γενεύη θα προσπαθήσει να ανατρέψει τα δεδομένα. Τα στελέχη του ΠΣΕ συνήθως είναι εξαιρετικώς επιφυλακτικά έναντι των εκπροσώπων της Ελλαδικής Εκκλησίας, για τον γενικό γραμματέα όμως ενός συμβουλίου, στο οποίο συμμετέχουν 340 διαφορετικές Εκκλησίες και Ομολογίες από 100 διαφορετικές χώρες, η διπλωματία αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό, ακόμη και αν πρόκειται για

έναν κληρικό όπως ο σημερινός κ. Σάμουελ Κομπία. Αλλωστε πρόκειται για οργανισμό που λειτουργεί στα πρότυπα του ΟΗΕ, με προέδρους, γενικό γραμματέα, δύο αντιπροέδρους, Κεντρική Επιτροπή και στο πέρασμα των χρόνων έχει περάσει πολλές κρίσιμες στιγμές, τις οποίες αντιμετώπισε με τον διάλογο και τη διπλωματία...

**Το ΒΗΜΑ, 28/05/2006 , Σελ.: Α47
Κωδικός άρθρου: Β14773Α471
ID: 277312**